

کمیته مطالعات زنان انجمن علوم سیاسی ایران

مجموعه چکیده‌های مقالات

علم سیاست مطالعات زنان و آینده

بهمن ماه ۱۳۹۹

دبير علمي: دكتور سيمين حاجي پور ساردوسي
دبير اجرائي: دكتور هرطيه حاجي پور ساردوسي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

علم سیاست، مطالعات زنان و آینده

مجموعه چکیده مقالات کنفرانس بین‌المللی کمیته مطالعات زنان انجمن علوم سیاسی ایران

۱۳۹۹ بهمن ۱۶

دبير اجرایی همایش

دکتر مرضیه حاجی‌پور ساردویی

دبير علمی همایش

دکتر سیمین حاجی‌پور ساردویی

کارکردها و کژکاردهای توانمندسازی زنان در ایران

روح‌الله اسلامی^۱

فاطمه نباتیان^۲

چکیده

در عصر به روزآمدن دانش‌ها و تنوع نیازها، توانمندسازی تنها راه اجتناب از گستالت میان انسان و دستاوردهایش است. نادیده انگاشتن این نیاز به ارتباط پویا و مستمر، نسل‌ها را از یکدیگر دور می‌کند. در این میان، زنان که بار اصلی انتقال فرهنگ و دانش به نسل‌های بعد را بر عهده دارند، در مسئله توانمندسازی دارای اولویت بالاتری هستند. در ایران، با وقوع انقلاب اسلامی جهان‌زیست سنتی فعال شد. حمایت از خانواده، مذهب و اجرای احکام اسلامی باعث شد که طبقات پایین و متوسط سنتی که در حکومت پهلوی امکان بازیگری نداشتند، به عرصه اجتماعی قدم بگذارند. جهان‌زیست سنتی از یکسو امنیت، همبستگی و همدلی ناشی از فضای مادری را تقویت می‌کرد و باعث ورود زنان به عرصه‌های آموزشی و اجتماعی شد، از سوی دیگر، با تداوم فضای مردانه و تقسیم کار «خصوصی زنانه، عمومی مردانه» موانع زیادی در تصرف مشاغل اقتصادی و سیاسی برای زنان ایجاد کرد. در این پژوهش با انکا به چارچوب تئوریک توانمندسازی، کارکردهای

جهان‌زیست سنتی
چه کارکردها و
کژکارکردهایی
برای توانمندسازی
زنان در ایران شکل
داده است؟

^۱ استادیار گروه علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی

جهان‌زیست سنتی در موضوعات مادری، خانواده، پرستاری و معلمی و همین‌طور کژکارکردی موضوعات اقتصادی و سیاسی برای زنان بررسی خواهد شد. برای این منظور، با استفاده از روش نهادگرایی، شش برنامه توسعه کشور از منظر توانمندسازی زنان واکاوی می‌شود. سؤال اصلی پژوهش این است که جهان‌زیست سنتی چه کارکردها و کژکارکردی‌هایی برای توانمندسازی زنان در ایران شکل داده است؟ فرضیه بر اساس بررسی شش برنامه توسعه نشان می‌دهد که دوگانه «خصوصی زنانه، عمومی مردانه» که منطق جهان‌زیست سنتی است، مانع از توانمندسازی عموم زنان در ایران شده است.

واژگان کلیدی: توانمندسازی؛ توسعه؛ زنان؛ سنت؛ قدرت